

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« » 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА РОБОТИ З ДИТЯЧИМИ
І МОЛОДІЖНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ**

для студентів

спеціальності

231 Соціальна робота

освітньої програми

Соціальна педагогіка

освітньо-кваліфікаційного рівня

молодший спеціаліст

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 3166/21
Севт
(підпис) (прізвище, ініціали)
« 14 » 01 20 21 р.

Київ – 2021

Розробник:

Прима Оксана Анатоліївна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Прима Оксана Анатоліївна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від 5 січня 2021 р. № 6

Голова циклової комісії Альона ДОЦЕНКО

Робочу програму перевірено

14 січня 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2 /60
Курс	IV
Семестр	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	36
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	20
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіння студентами основами соціально-педагогічної роботи з молодіжними та дитячими організаціями, формування практичних навичок використання їх потенціалу для розв'язання соціально-педагогічних проблем дітей та молоді.

Завдання:

- показати роль громадських організацій у вирішенні соціальних проблем; в системі соціалізації молоді та громадянського виховання;
- ознайомити з нормативно-правовою базою щодо створення та функціонування дитячих та молодіжних громадських організацій;
- познайомити з історією виникнення та розвитку молодіжного і дитячого руху в Україні та за кордоном;
- ознайомити з теоретичними та практичними засадами діяльності дитячих та молодіжних громадських організацій в Україні; напрямками та формами роботи соціального педагога з дитячими та молодіжними об'єднаннями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі **предметні компетентності:**

- готовність застосовувати отримані знання під час практичної діяльності;
- знання про правові та організаційні основи створення дитячих та молодіжних громадських організацій, тенденції і закономірності розвитку, особливості формування дитячих та молодіжних організацій на території України;
- дотримуватись мети, завдання, змісту, принципів діяльності дитячих та молодіжних організацій, їх структуру, традиції, символи та ритуали;
- розуміння соціально-педагогічних аспектів діяльності дитячих та молодіжних громадських організацій: соціалізуючий потенціал, основні напрями і форми соціальної роботи в дитячих та молодіжних організаціях, зміст діяльності в них соціального педагога.
- готовність координувати діяльність дитячих та молодіжних організацій в школі, місті, районі тощо;
- застосовувати різноманітні форми і методи роботи дитячих громадських об'єднань.

3. Результати навчання за дисципліною

Після вивчення курсу студенти повинні:

- аналізувати статутні документи дитячих та молодіжних громадських організацій;
- надавати допомогу по створенню та організації життєдіяльності організацій на основі співробітництва, співтворчості, спільної діяльності;

- проводити соціально-педагогічну роботу по організації спілкування і змістовного дозвілля, спільної діяльності дітей, молоді, дорослих безпосередньо в організації чи в об'єднаннях за інтересами в мікрорайоні, у сімейно-сусідських спільнотах, в умовах неформального та відкритого соціального середовища;
- планувати діяльність організації, складати проекти програм.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторна:				Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Соціально-педагогічний потенціал дитячих та молодіжних громадських організацій.						
Тема 1. Роль громадських організацій в сучасному суспільстві. Нормативно-правові аспекти діяльності громадських організацій.	14	2	2	2	2	6
Тема 2. Типологія дитячих та молодіжних організацій України за статусом та основними показниками діяльності.	10	2	2	2	2	2
Модульний контроль	2					
Разом	26*	4	4	4	4	8
Змістовий модуль 2. Соціально-педагогічна діяльність в дитячих та молодіжних об'єднаннях.						
Тема 3. Молодіжні та дитячі об'єднання як суб'єкти соціально-педагогічної діяльності.	12	2	2	2		6
Тема 4. Взаємодія соціального педагога з дитячими і молодіжними організаціями та неформальними об'єднаннями.	11	2	2	2	2	3
Тема 5. Інструментарій роботи соціального педагога з дитячими та молодіжними організаціями.	9	2		2	2	3
Модульний контроль	2					
Разом	34*	6	4	6	4	12
Усього	60	10	8	10	8	20

*з урахуванням модульного контролю

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Соціально-педагогічний потенціал дитячих та молодіжних громадських організацій.

Тема 1. Роль громадських організацій в сучасному суспільстві.

Нормативно-правові аспекти діяльності громадських організацій.

Предмет та основні завдання курсу. Роль курсу у формуванні та вдосконаленні професійних знань, умінь та навичок взаємодії з дитячими та молодіжними громадськими організаціями майбутніх соціальних педагогів. Місце та роль громадських організацій у сучасному світі. Причини виникнення організацій третього сектору. Право громадян на об'єднання. Третій сектор в Україні, його можливості. Організаційно-правові форми НДО. Види громадських організацій. Об'єднання громадян. Громадські організації. Благодійні організації. Неприбуткові організації (НПО). Недержавний (неурядовий) характер організації.

Нормативно-правова основа діяльності дитячих та молодіжних громадських організацій. Декларація прав людини, Декларація прав дитини, Конвенція про права дитини, Конституція України, Закон України «Про об'єднання громадян», Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації», Закон України «Про охорону дитинства», Закон України «Про соціальні послуги». Соціальні послуги в громаді. Демократичність дитячого та молодіжного руху. Варіативність та різноплановість за напрямками діяльності.

Основні поняття теми: об'єднання, організація, дитяча громадська організація, молодіжна громадська організація, громадська організація.

Семінарське заняття 1. Роль і місце громадських організацій у вирішенні соціально-економічних завдань суспільства, реалізації державної молодіжної політики.

Практичне заняття 1. Порядок створення та реєстрації об'єднань громадян.

Рекомендована література: основна [3; 5; 6], додаткова [2, 3, 6].

Тема 2. Типологія дитячих та молодіжних організацій України за статусом та основними показниками діяльності.

Становлення та характеристика дитячого та молодіжного руху в Україні. Періодизація історії українських дитячих та молодіжних організацій. Типологія і статус дитячо-молодіжних організацій. Молодіжні організації, об'єднання при політичних партіях і рухах, творчих спілках. Федерація дитячих організацій України. Скаутський рух в Україні. Загальні основи побудови скаутських організацій. Відображення мети і завдань діяльності скаутських організацій в Законах, принципах, символіці. Ритуали і церемонії, їх місце в роботі скаутів. Осередки дитячих організацій, що працюють на основі козацьких виховних традицій. Поняття про козацьку педагогіку. Методика організації «Козацької республіки» в школі. Студентські організації в Україні. Причини виникнення та типологія молодіжних організацій «політичної» спрямованості. Основні напрями та форми діяльності організацій «Молодий Рух», «Українська соціал-демократична молодь», «Союз молоді регіонів України». Екологічні організації молоді: програмні орієнтири та їх практичне втілення. Молодіжні релігійні організації. Залучення молоді до найактивнішої участі у християнському житті, проведення благодійної діяльності.

Основні поняття теми: молодіжні організації, принципи організації діяльності.

Семінарське заняття 2. Соціально-правові засади роботи соціального педагога в діяльності дитячих та молодіжних організацій України.

Практичне заняття 2. Розробка статуту дитячої громадської організації та пакету документів для її легалізації.

Рекомендована література: основна [3; 4], додаткова [2, 6].

Змістовий модуль 2. Соціально-педагогічна діяльність в дитячих та молодіжних об'єднаннях

Тема 3. Молодіжні та дитячі об'єднання як суб'єкти соціально-педагогічної діяльності.

Основні завдання діяльності дитячих та молодіжних громадських організацій. Роль і місце дитячих та молодіжних громадських організацій у вирішенні соціально-економічних завдань суспільства, реалізації державної молодіжної політики.

Особливості розвитку сучасних дитячих організацій. Принципи діяльності сучасних дитячих громадських організацій. Умови ефективного виховання та соціального становлення особистості в дитячій організації. Закономірності та мотиви створення благодійних, релігійних, національно-просвітницьких, науково-технічних, професійних, політичних, спортивних, культури і дозвілля, соціальної взаємодопомоги та інших молодіжних організацій.

Основні напрямки та функції діяльності дитячих та молодіжних організацій (педагогічна, соціально-правова, психологічна, культурно-дозвіллева).

Семінарське заняття 3. Особливості розвитку сучасних дитячих організацій.

Практичне заняття 3. Розробка та планування дитячої або молодіжної громадської організації за планом.

Рекомендована література: основна [1, 3; 6], додаткова [1, 2, 5].

Тема 4. Взаємодія соціального педагога з дитячими і молодіжними організаціями та неформальними об'єднаннями.

Особливості соціально-педагогічної роботи в дитячих та молодіжних організаціях. Співпраця з ЦСССДМ. Основні напрями і форми роботи соціального педагога з дитячими та молодіжними організаціями. Функції соціального педагога в дитячо-молодіжних організаціях. Діагностична, прогностична, посередницька, корекційно-реабілітаційна, охоронно-захисна, запобіжно-профілактична, евристична.

Основні поняття теми: соціалізація, планування, організація масових заходів, волонтерство.

Семінарське заняття 4. Діяльність соціального педагога в дитячих та молодіжних громадських організаціях.

Практичне заняття 4. Презентація портрету соціального педагога, який працює з ДГО і МГО.

Рекомендована література: основна [1, 2] додаткова [6,7,8,9]

Тема 5. Інструментарій роботи соціального педагога з дитячими та молодіжними організаціями.

Основні напрямки діяльності соціального педагога в дитячих та молодіжних організаціях. Аналіз, прогнозування і планування роботи дитячих та молодіжних організацій соціальним педагогом.

Основні поняття теми: функції соціального педагога, форми роботи у дитячих та молодіжних організацій.

Практичне заняття 5. Основні напрямки діяльності соціального педагога в дитячих та молодіжних організаціях.

Рекомендована література: основна [3; 5; 6]. додаткова [6, 7].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	3	3
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	2	20	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом	-	-	81	-	98
Максимальна кількість балів: 179					
Розрахунок коефіцієнта: 1,79					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Завдання для самостійної роботи є необхідною частиною навчально-методичного комплексу дисципліни.

Зміст самостійної роботи студентів має таку структуру:

1. Опрацювати зміст тем за літературою.
2. Відповісти на питання до семінарського заняття.
3. Виконати завдання (оцінюється в 5 балів).

Змістовий модуль 1.

Соціально-педагогічний потенціал дитячих та молодіжних громадських організацій.

Тема 1. Роль громадських організацій в сучасному суспільстві.

Нормативно-правові аспекти діяльності громадських організацій

1. Скласти словник основних понять по дитячим та молодіжними організаціям.
2. Охарактеризувати соціально-педагогічний потенціал дитячих та молодіжних громадських організацій.

Тема 2. Типологія дитячих та молодіжних організацій

України за статусом та основними показниками діяльності

1. Охарактеризувати роль, місце та вплив на особистість дитини дитячих, підліткових організацій, об'єднань, рухів.

Змістовий модуль 2.

Соціально-педагогічна діяльність в дитячих та молодіжних об'єднаннях

Тема 3. Молодіжні та дитячі об'єднання як суб'єкти соціально-педагогічної діяльності.

1. Розкрийте роль соціального педагога щодо співпраці з дитячими організаціями.
2. Охарактеризуйте особливості соціалізації в дитячих організаціях, критерії ефективної соціалізації дітей в дитячих організаціях.

Тема 4. Взаємодія соціального педагога з дитячими і молодіжними організаціями та неформальними об'єднаннями.

1. Розкрийте можливості підвищення професійного рівня, педагогічної майстерності, загальної культури соціального педагога, що працює в дитячо-молодіжній організації.

Тема 5. Інструментарій роботи соціального педагога з дитячими та молодіжними організаціями.

1. Визначте завдання, форми, методи соціально-педагогічної роботи в дитячій та молодіжній організації, засоби вирішення особистих і соціальних проблем.

Загальні критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
5	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
4	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. У відповідях допущені несуттєві помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
3	Студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, намагається аналізувати факти й події, робити висновки, але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.

2	Оцінюється завдання, що містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення.
1	Оцінюється завдання, що містять знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень, що відтворюють незначну частину навчального матеріалу, володіють окремими видами умінь на рівні копіювання зразка, виконання певної навчальної дії.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і семінарських занять в письмовій формі. Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години. Модульний контроль проводиться в письмовій формі і містить 25 тестових завдань. За кожну правильну відповідь на одне тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів.

Максимальна кількість балів за виконання роботи – 25.

6.4. Форма семестрового контролю - залік.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Підсумкова оцінка виставляється за результатами проміжного контролю.

Результати заліків оцінюються за стобальною шкалою відповідно до кількості набраних балів і оголошуються на останньому занятті.

Оцінка виставляється за умови, коли студент успішно виконав усі види робіт для проміжного контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. У разі невиконання окремих обов'язкових видів робіт з об'єктивних причин, студент повинен виконати їх і прозвітуватись у строк до останнього заняття. Час та порядок виконання робіт і звітування визначає викладач. Якщо за результатами проміжного контролю під час вивчення навчальної дисципліни студент набрав менше ніж 35 балів, то для одержання заліку він має пройти повторний курс вивчення відповідної навчальної дисципліни.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Алексєєнко Т. Ф. Виховання особистості у Пласті : Монографія / Т. Ф. Алексєєнко, Ю. М. Жданович. – К. : ПП «Проспект-А», 2006. – 262 с.
2. Дитячі об'єднання України у вимірах минулого та сучасного: Довідник посібник/ Р.М. Охрімчук, Л.В. Шелестова, О.В. Кравченко та ін. – Луганськ: Альма-матер, 2006. – 256 с.
3. Заверико Н.В. Особливості соціалізації підлітків і молоді в умовах сучасності // Соціальна педагогіка: теорія і практика. – 2005. – № 1. – С. 30– 35
4. Лісовець О.В. Теорія і методика роботи з дитячими та молодіжними організаціями України: Навчальний посібник, 2011 рік – 256 с.
5. Особливості формування світоглядної позиції особистості і умовах дитячого об'єднання: монографія /О.В.Безпалько, О.В.Касьянова та ін.; наук.ред. Т.К.Окушко. - Кіровоград: «Імекс -ЛТД». – 260 с.
6. Поліщук Ю. Соціально-педагогічна діяльність сучасних громадських молодіжних об'єднань в Україні /Ред Н.Г. Никало – Тернопіль: ТНПУ, 2005– 432 с.
7. Формування світоглядної позиції підлітків у дитячих об'єднаннях: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / – К.: Ін-т проблем виховання, НАПН України, 2011. – С. 158.

Додаткова:

1. Диба С.Г. Ціннісно-нормативна основа соціалізуючої діяльності у скаутській організації // Рідна школа. – 2003. – № 1. – С.25–27.
2. Дитячі громадські організації України на захисті прав та інтересів дітей // Початкова школа. – 2004. – № 8. – С.11–16.
3. Закон України “Про громадські об'єднання».
4. Закон України “ Про соціальні послуги».
5. Міжнародні організації: Навч.посіб. / За ред. О.С. Кучика. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2007. – 749 с.
6. Молодіжна державна політика України – хто є хто: інформаційний довідник – К.: міністерство молоді та спорту України, 2013. – С. 184.
7. Молодіжна політика в Україні. Висновки Команди міжнародних оглядачів Ради Європи: Департамент підготовки документів та публікацій ради Європи – , Страсбург. – 193 с.
8. Неурядові організації Європейського Союзу: порівняльний аналіз з громадськими організаціями в Україні. – К., 2002. – 48 с.
9. Новохацький В.Д. Неурядові організації як фактор розбудови громадянського суспільства в Україні: Автореф. дис. канд. політ, наук / Дніпропетровський нац. ун-т. – Дніпропетровськ, 2005. – 16 с.
10. Поліщук Ю.І. Теорія самовиховання як фундаментальна основа соціально-педагогічної діяльності сучасних молодіжних об'єднань // Наук. зап. ніжин. держ. пед. ун-ту ім. М.Гоголя. Психол.-пед. науки, 2004. – № 1. – С.16–21.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Теорія та методика роботи з дитячими і молодіжними організаціями»

Разом: 60 год, лекції – 10 год, семінарські заняття – 8 год, практичні заняття – 10 год., індивідуальна робота – 4 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 20 год.

Модулі	Змістовий модуль 1.		Змістовий модуль 2.		
Назва модуля	Соціально-педагогічний потенціал дитячих та молодіжних громадських організацій.		Соціально-педагогічна діяльність в дитячих та молодіжних об'єднаннях		
Лекції	1	2	3	4	5
Теми лекцій	Роль громадських організацій в сучасному суспільстві. Нормативно-правові аспекти діяльності громадських організацій	Типологія дитячих та молодіжних організацій України за статусом та основними показниками діяльності	Молодіжні та дитячі об'єднання як суб'єкти соціально-педагогічної діяльності	Взаємодія соціального педагога з дитячими і молодіжними організаціями та неформальними об'єднаннями.	Інструментарій роботи соціального педагога з дитячими та молодіжними організаціями.
Теми практичних занять	Порядок створення та реєстрації об'єднань громадян	Розробка статуту дитячої громадської організації та пакет документів для її легалізації.	Розробка та планування дитячої або молодіжної громадської організації за планом.	Діяльність соціального педагога в дитячих та молодіжних громадських організаціях.	Основні напрями діяльності соціального педагога в дитячих та молодіжних організаціях.
Теми семінарських занять	Роль і місце громадських організацій у вирішенні соціально-економічних завдань суспільства, реалізації державної молодіжної політики	Соціально-правові засади роботи соціального педагога в діяльності дитячих та молодіжних організацій України.	Особливості розвитку сучасних дитячих організацій	Презентація портрету соціального педагога який працює з ДГО і МГО.	
Самостійна робота	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота		Модульна контрольна робота		
Підсумковий контроль	Залік				

